

INICIATIVA PEDAGÒGICA PER A L' ECOGRANJA SALGOT D'AIGUAFREDA

Visita d'aprenentatge experiencial: familiar o escolar.

1 Oportunitats d'experiència viva convertibles en objectius pedagògics.

Els porcs. Naixement i cria (4 a 7 anys)

Observació contemplativa. Com les truges alleten pacientment els garrins.

Acabats de néixer. Impuls de vida, bellugueig, enjogassament, enfortiment, higiene.

Lliure moviment sense perdre el vincle de la mare truja.

Tots iguals: porquets. I alhora ja són diferents: de color, de mida, de moviment, de mirada...

Ben alletats primer i ben alimentats es van fent grans.

És una observació objectiva que l'infant pot interioritzar prenent consciència del seu propi procés vital. Alhora ho pot explicar amb el llenguatge que és pensament.

De petits mamàvem; conforme ens fem grans, tenim dents per mastegar, enfortim els musclets buccals i cada vegada prenem més varietat d'aliments als que ens acostumarem i menjarem de gust.

Ramaderia i cria en granja (de 8 a 11 anys)

L'humà va anar domesticant alguns animals.

L'alimentació de carn animal assegura proteïnes de creixement. Amb el ramat i la granja de cria no depèn de la incertesa de la caça.

El porc, un mamífer que es reproduïx molt (catorze cries possibles, catorze metes té la truja) i dos embarassos anuals i pot viure tancat en granja sense sortir a pasturar.

Occident ha tractat la carn de porc en embotits i assaonats que es conserven bé durant tot l'any, especialment en temps freds. Les famílies pageses de Catalunya, si podien matar un porc que havien anant engreixant durant tot l'any, s'asseguraven carn i greix per a tot l'hivern. Ara les indústries càrniques de Vic, Olot, Guissona... maten a diari un gran nombre de porcs i proporcionen carn fresca als mercats i elaboren una gran diversitat d'embotits i assaonats.

Producció de carn saludable i ecologia (de 12 a 14 anys)

La carn de porc ha salvat de la fam els pobles mediterranis i europeus fins a Rússia. També els xinesos. En canvi ha estat rebutjat als pobles de l'Orient i prohibit expressament als jueus i als islàmics per una raó objectiva: la triquinosi, malaltia que es transmet als humans. On fa molta calor, els porcs no poden viure en granges i mengen de tot mentre a Europa han estat criats en granges tancades.

La carn de porc té avui totes les garanties sanitàries. La cria i la matança estan controlades amb vacunes i anàlisis veterinàries de mostres. Qualsevol inici de malaltia pot ésser aïllat i eradicat d'immediat.

Amb tot, una producció desproporcionada genera problemes: transports excessivament llargs i angoixants, excés de concentració d'excrements purins a la terra, excés de toxines i augment del colesterol en el metabolisme humà...

Hi ha grups socials que per tradició o orientació religiosa no mengen carn de porc. Hi havia motius en el passat i la saviesa religiosa donava la norma. Actualment no hi ha motius per prohibir la carn de porc i la norma religiosa o social s'ha de reorientar a perills actuals: excés de greixos, bulímia o anorèxia, alcoholització o tabaquisme.

S'imposa una producció ecològica i sostenible. Menys quantitat, més qualitat i bon tracte als animals que sacrificarem per a la nostra alimentació. Ingesta de carn i embotit regular però amb mesura, assaborint i no embotint.

Entorn ambiental adequat: clima, vegetació. El porc és un animal net si disposa d'espai i aigua. Porqueja quan en espai reduït el fem viure sobre la pròpia merda.

La carn de porc sempre és més melosa que la d'altres animals per la proporció de greix que inclou. Si es complementa amb les verdures adequades la digestió i absorció tant de carn com de verdura és molt més favorable. En tot cas, cal evitar l'excés de pes o obesitat atès que no és saludable i costa molt de reduir.

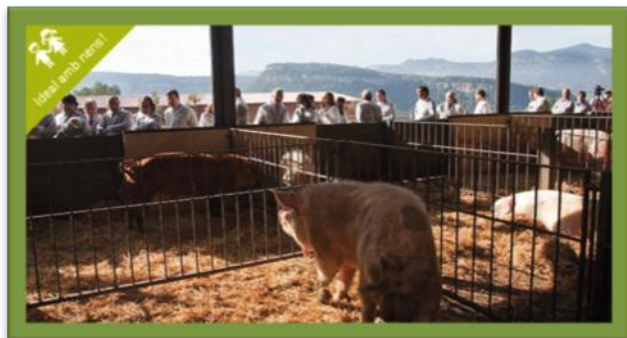
Reproducció animal i cria (de 15 a 18 anys)

Observació detinguda del procés de reproducció del porc en granja. Cicle menstrual i ovulació, acció de les feromones, acoblament sexual i inseminació artificial. Selecció de raça i previsió de períodes. Vincle natural, alletament i deslletament. Alimentació enriquida amb pinso. període de creixement i d'engreix. Controls sanitaris. Mesures d'aïllament de contaminació externa. Sortida a l'escorxador. Exigències d'un sacrifici ecològic.

Genètica aplicada a la reproducció animal. Possibilitats tecnològiques, coneixement científic i ètica responsable. Possibilitats i límits.

Trasplantaments d'òrgans als humans. La compatibilitat dels òrgans i vísceres del porc.

Entorn ambiental: clima, vegetació. regeneració d'espais alterats (de pedrera d'extracció, a granja ecològica, a empresa amb responsabilitat social). Sostenible: viabilitat econòmica i creixement limitat (producció crítica).

2 Referències als currículums escolars de Catalunya

CONTINGUTS

- Observació, contemplació, recollida de dades, classificació, establiment de relacions.
- Les característiques del porc.
- Les funcions vitals: nutrició, relació i reproducció
- El procés vital: naixement, creixement, desenvolupament, maduresa i mort.
- L'alimentació: de l'alletament a l'alimentació adulta. Piràmide alimentària. Dieta equilibrada.
- El sector primari: La ramaderia.
- El sector secundari: La indústria de l'alimentació. Producció sostenible i responsable.
- La vida als pobles i a les ciutats.
- Diversitat cultural i tradicions religioses.
- Producció sostenible i responsable.
- Ecosistemes: L'ésser viu i el seu entorn. El bosc mediterrani.
- Els avenços científics: genètica aplicada a la reproducció animal. Possibilitats tecnològiques, coneixement científic i ètica responsable. Possibilitats i límits.
- Trasplantaments d'òrgans als humans. La compatibilitat dels òrgans i vísceres del porc.

CAPACITATS/ EDUCACIÓ INFANTIL

- Progressar en la comunicació i expressió ajustada als diferents contextos i situacions de comunicació habituals per mitjà dels diversos llenguatges.
- Aprendre a descobrir i tenir iniciativa
- Observar i explorar l'entorn immediat, natural i físic, amb una actitud de curiositat i respecte i participar, gradualment, en activitats socials i culturals.

COMPETÈNCIES BÀSIQUES / EDUCACIÓ PRIMÀRIA

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència social i ciutadana.
- Competència d'autonomia i iniciativa personal autònoma.
- Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic

CRITERIS D'AVALUACIÓ

A concretar per cada centre en funció de la concreció didàctica dissenyada.

Els criteris d'avaluació faran referència a:

- Els continguts específics de l'àrea treballada,
- Les competències i capacitats relacionades amb l'observació, coneixement i interpretació del món físic i la diversitat cultural
- Les competències i capacitats relacionades amb l'expressió, la comunicació i la utilització del llenguatge.

3 Orientacions didàctiques:

La visita pot formar part d'un dels temes d'estudi i aprenentatge programats al currículum escolar o pot ser tema monogràfic autònom, centrat en el treball per projectes o treball de síntesi i/o recerca.

Abans de la visita

Introduir i motivar el tema a través de la conversa amb preguntes que estimulin la reflexió i els interrogants sobre els sabers i els aprenentatges.

- experiència: què podem aprendre a partir del que sabem nosaltres i el que saben els altres?
- concepte : què volem aprendre i sobre què volem pensar?
- anàlisi : quines relacions ens proposem establir?
- transferència: com aplicarem i com compartirem els nostres aprenentatges?

Això implica plantejar preguntes interessants adequades a l'edat, que els infants i joves respondran a partir de les seves vivències encara que sigui amb intuïcions o idees imprecises. L'escolta activa del mestre/a o professor/a permetrà aproximar-se a les necessitats i/o interessos dels infants i joves. Una conversa ben guiada i ben intencionalitzada ajuda a extreure les idees més rellevants i a diferenciar les informacions importants bàsiques de les secundàries o anecdòtiques.

Durant la visita

La visita és una excel·lent ocasió per posar de relleu la importància de la llibreta de camp tot introduint als infants i joves en aquesta tècnica de recollida d'informació.

La llibreta de camp serà la llibreta on es recolliran les diferents informacions de l'excursió. Aquestes han de ser precises i sintètiques. És a dir, apuntar el més important amb una sola paraula clau. Es pot acompanyar de dibuixos explicatius que ajudin a expressar detalls com les peülles d'un porquet o l'escorça d'un arbre. Els dibuixos han de ser senzills i el més realistes possible.

Una vegada a classe, es revisarà el quadern de camp i es completaran aquelles anotacions que calgui.

També es poden afegir fotografies fetes pels mateixos infants durant la visita, però caldrà explicar el contingut de la imatge en el peu de foto.

Després de la visita

Elaboració posterior en equip de treball (3-5 alumnes) el més immediata possible. Conversa extensa que es concreti en una enumeració de coneixements "Ara coneixem" i en una relació de conclusions per a anar per la vida "Ara sabem".

Elaboració personal, d'una a cinc pàgines. Ordenació de la informació, reflexió.

A infantil serà un dibuix o fotografia (millor ambdós) amb una explicació de dues línies (dita per l'infant, pot ser escrita per la mestra i copiada a sota).

A primària unes pàgines amb: descripció, referència a temes de classe i comentaris personals il·lustrats amb fotografies explicades i algun dibuix o esquema.

A secundària de tres a cinc pàgines estructurat en: 1 Fets, dades, coneixements. 2 Context, entorn, actualitat. 3 Experiència, criteris o orientació personal.

Elaborat per:

Carme Rider i Serra
Societat Catalana de Pedagogia
Secretària

Martí Teixidó i Planas
Societat Catalana de Pedagogia
president